



Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

15 aprilie 2021 *

„ Trimitere preliminară – Convenția de la Aarhus – Directiva 2003/4/CE – Dreptul de acces la informațiile despre mediu deținute de autoritățile publice – Articolul 2 punctul 2 – Noțiunea de «autoritate publică» – Organe sau instituții care acționează în exercitarea competențelor judiciare – Informații conținute în dosarul unei proceduri jurisdicționale închise”

În cauza C-470/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de High Court (Înalta Curte, Irlanda), prin decizia din 21 mai 2019, primită de Curte la 17 iunie 2019, în procedura

Friends of the Irish Environment Ltd

împotriva

Commissioner for Environmental Information,

cu participarea:

Courts Service of Ireland,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră (raportor), doamna R. Silva de Lapuerta, vicepreședinta Curții, și domnul M. Ilesič, îndeplinind funcția de judecători ai Camerei întâi, și domnii M. Safjan și N. Jääskinen, judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: doamna C. Strömholm, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 16 septembrie 2020,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Friends of the Irish Environment Ltd, de J. Kenny, BL, O. Clarke și A. Jackson, solicitors, și J. Healy, SC;
- pentru Commissioner for Environmental Information, de F. Valentine, BL, E. Egan, SC, și R. Minch, solicitor;

* Limba de procedură: engleza.

- pentru Courts Service of Ireland, de C. Donnelly, BL, B. Murray și M. Collins, SC, și M. Costelloe și H. Gibbons, solicitors;
- pentru Irlanda, de M. Browne, G. Hodge și A. Joyce, în calitate de agenți, asistați de A. Carroll, BL, și C. Toland, SC;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna și D. Krawczyk, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de G. Gattinara și C. Cunniffe, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 3 decembrie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 punctul 2 din Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului (JO 2003, L 41, p. 26, Ediție specială, 15/vol. 9, p. 200).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Friends of the Irish Environment Ltd, pe de o parte, și Commissioner for Environmental Information (comisarul pentru informații despre mediu, Irlanda), pe de altă parte, în legătură cu accesul la dosarul procedurii judiciare într-o cauză finalizată.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

- 3 Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 și aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 2005/370/CE a Consiliului din 17 februarie 2005 (JO 2005, L 124, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 14, p. 201, denumită în continuare „Convenția de la Aarhus”), prevede la articolul 2 alineatul (2):

„«Autoritate publică» înseamnă:

- (a) administrația publică la nivel național, regional sau la alt nivel;
- (b) persoane fizice sau juridice cu funcții în administrația publică [a se citi «funcții administrative publice»] în conformitate cu legislația internă, care includ sarcini, activități sau servicii specifice legate de mediu;
- (c) orice alte persoane fizice sau juridice cu responsabilități sau funcții publice sau care furnizează servicii publice legate de mediu și care se află sub controlul unui organism sau al unei persoane care intră sub incidența literelor (a) sau (b) menționate anterior;

[...]

Prezenta definiție nu include organisme sau instituții care acționează cu capacitate juridică sau legislativă.”

4 Articolul 4 alineatul (1) din Convenția de la Aarhus prevede că, sub anumite rezerve, fiecare parte la această convenție trebuie să se asigure că autoritățile publice pun la dispoziția publicului, în cadrul legislației interne, informațiile despre mediu care le sunt solicitate.

5 Articolul 4 alineatul (4) din Convenția de la Aarhus prevede:

„O cerere de informații despre mediu poate fi refuzată în cazul în care dezvăluirea lor ar avea efecte negative asupra:

[...]

(c) cursului justiției, oportunităților unei persoane de a beneficia de o judecată corectă sau oportunității unei autorități publice de a desfășura o anchetă de natură penală sau disciplinară;

[...]

Motivele de refuz menționate anterior se interpretează în mod restrictiv, ținând seama de interesul publicului în beneficiul căruia ar fi făcută dezvăluirea și în cazul în care informațiile solicitate se referă la emisiile poluante.”

Dreptul Uniunii

6 Considerentele (1), (5), (11) și (16) ale Directivei 2003/4 au următorul cuprins:

„(1) Accesul sporit al publicului la informațiile despre mediu și diseminarea acestor informații contribuie la o mai bună conștientizare a problemelor de mediu, la schimbul liber de opinii, la o participare mai eficientă a publicului la luarea deciziilor despre mediu și, în cele din urmă, la îmbunătățirea mediului.

[...]

(5) [...] Dispozițiile de drept comunitar trebuie să fie compatibile cu cele ale [Convenției de la Aarhus] în vederea încheierii acesteia de către Comunitatea Europeană.

[...]

(11) Pentru a lua în considerare principiul prevăzut la articolul 6 din tratat, care impune integrarea cerințelor privind mediul în definirea și punerea în aplicare a politicilor și a activităților comunitare, definiția autorităților publice trebuie extinsă pentru a cuprinde guvernul sau administrațiile publice de la nivel național, regional sau local, indiferent dacă acestea au sau nu responsabilități specifice legate de mediu. Definiția trebuie extinsă în același mod pentru a include alte persoane sau organisme care îndeplinesc funcții publice administrative privind mediul în conformitate cu legislația internă, precum și alte persoane sau organisme care acționează sub controlul acestora și care au responsabilități sau funcții publice legate de mediu.

[...]

(16) Dreptul la informație înseamnă că dezvăluirea informațiilor este regula generală și că autoritățile publice pot refuza o cerere de informații despre mediu în cazuri specifice și clar definite. Motivele de refuz trebuie interpretate în mod restrictiv, iar interesul public în numele căruia este dezvăluită informația trebuie comparat cu interesul servit de refuz. [...]”

7 Potrivit articolului 1 din această directivă:

„Obiectivele prezentei directive sunt:

- (a) garantarea dreptului de acces la informațiile despre mediu deținute de către sau pentru autoritățile publice și stabilirea condițiilor de bază și a modalităților practice de exercitare a acestuia și
- (b) asigurarea, ca regulă generală, a punerii la dispoziția publicului și a diseminării progresive a informațiilor despre mediu pentru a se realiza cea mai largă disponibilitate și diseminare sistematică a informațiilor despre mediu la nivelul publicului. În acest scop, este promovată utilizarea, în special, a telecomunicațiilor computerizate și/sau a tehnologiei electronice, în cazul în care acestea sunt disponibile.”

8 Articolul 2 punctul 2 din directiva menționată are următorul cuprins:

„În sensul prezentei directive:

[...]

2. «Autoritate publică» înseamnă:

- (a) guvern sau altă administrație publică, inclusiv organisme publice consultative, de la nivel național, regional sau local;
- (b) orice persoană fizică sau juridică care îndeplinește funcții în administrația publică [a se citi «funcții administrative publice»] în conformitate cu legislația internă, inclusiv îndatoriri, activități sau servicii specifice legate de mediu, și
- (c) orice alte persoane fizice sau juridice cu responsabilități sau funcții publice sau care furnizează servicii publice legate de mediu și care se află sub controlul unui organism sau al unei persoane care intră sub incidența literei (a) sau (b).

Statele membre pot prevedea ca această definiție să nu includă organismele sau instituțiile atunci când acestea acționează în baza capacităților lor judiciare sau legislative. În cazul în care dispozițiile constituționale de la data adoptării prezentei directive nu prevăd o procedură de recurs în sensul articolului 6, statele membre pot exclude instituțiile sau organismele respective din definiție.”

9 Articolul 3 alineatul (1) din această directivă prevede:

„Statele membre se asigură că, în conformitate cu dispozițiile din prezenta directivă, autoritățile publice trebuie să pună la dispoziția oricărui solicitant, la cererea acestuia și fără ca acesta să declare interesul pe care îl are în acest sens, informațiile despre mediu pe care le dețin sau care sunt deținute în numele lor.”

10 După articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/4, care permite statelor membre să prevadă, în anumite ipoteze, respingerea unei cereri de informare privind mediul, articolul 4 alineatul (2) din prezenta directivă oferă de asemenea această posibilitate statelor membre, astfel:

„Statele membre pot prevedea ca cererea de informații despre mediu să fie refuzată în cazul în care dezvăluirea informațiilor respective ar afecta în mod negativ:

[...]

- (c) cursul justiției, dreptul oricărei persoane de a avea un proces corect sau dreptul unei autorități publice de a efectua o anchetă de natură penală sau disciplinară;

[...]

Motivele de refuz menționate la alineatele (1) și (2) se interpretează în mod restrictiv, ținându-se seama de interesul public servit de dezvăluire în cazul respectiv. În fiecare caz în parte interesul public servit de dezvăluire trebuie comparat cu interesul servit de refuz. Statele membre nu pot prevedea refuzarea unei cereri, în temeiul alineatului (2) literele (a), (d), (f) sau (h), în cazul în care cererea respectivă vizează date privind emisiile în mediu.

[...]”

- 11 Articolul 6 din Directiva 2003/4, intitulat „Accesul la justiție”, impune statelor membre să adopte dispozițiile necesare pentru ca orice solicitant de informații despre mediu care consideră că cererea sa a fost ignorată, refuzată în mod incorect, a primit un răspuns neadecvat sau nu a fost tratată în alt mod în conformitate cu dispozițiile acestei directive să poată formula o cale de atac administrativă sau jurisdicțională împotriva actelor sau omisiunilor autorității publice în cauză.

Dreptul irlandez

- 12 European Communities (Access to Information on the Environment) Regulations 2007-2018 [Regulamentele din 2007-2018 - Comunitățile Europene (accesul la informațiile despre mediu)] (denumite în continuare „normele naționale irlandeze”) transpun Directiva 2003/4 în dreptul irlandez.
- 13 Articolul 3 alineatul (1) din normele naționale irlandeze transpune în esență articolul 2 punctul 2 din această directivă.
- 14 În conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din normele naționale irlandeze, sunt excluse din definiția autorităților publice organele „care acționează în baza capacității [...] judiciare sau legislative”.

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

- 15 La 25 februarie 2016, High Court (Înalta Curte, Irlanda) a pronunțat hotărârea într-o cauză între X & Y, pe de o parte, și An Bord Pleanala, pe de altă parte, împotriva căreia nu s-a declarat apel. Respectiva cauză avea ca obiect o contestație formulată împotriva unei autorizații de construcție emise în vederea construcției de turbine eoliene în comitatul Cork (Irlanda).
- 16 La 9 iulie 2016, Friends of the Irish Environment s-a adresat către Central Office of the High Court (grefa Înaltei Curți, Irlanda), a cărei administrare este încredințată unui grefier numit de Courts Service of Ireland (Serviciul Instanțelor din Irlanda) (denumit în continuare „Serviciul Instanțelor”), pentru a solicita o copie a memoriilor, a declarațiilor sub jurământ, a înscrisurilor și a observațiilor scrise depuse de toate părțile, precum și a ordonanțelor definitive în cauza menționată. Respectiva cerere a fost introdusă în temeiul Convenției de la Aarhus și al Directivei 2003/4, transpusă de normele naționale irlandeze.
- 17 Serviciul Instanțelor a respins cererea reclamantei din litigiul principal prin decizia din 13 iulie 2016. Această decizie se întemeia în special pe faptul că normele naționale irlandeze nu acopereau procedurile judiciare și nici documentele prezentate în astfel de proceduri.
- 18 La 18 iulie 2016, reclamanta din litigiul principal a solicitat Serviciului Instanțelor să își reexamineze decizia. Întrucât nu a primit răspuns, aceasta a formulat, la 15 septembrie 2016, o cale de atac la comisarul pentru informații despre mediu.
- 19 La 19 iunie 2017, comisarul pentru informații despre mediu s-a adresat în scris reclamantei din litigiul principal indicându-i că fusese deja pronunțată o decizie într-o cauză similară, cauza CEI/15/0008, An Taisce & The Courts Service. Subliniind totodată că fiecare cauză este examinată pe fond, acesta a

solicitat reclamantei din litigiul principal să identifice eventualele motive care ar justifica o decizie diferită în ceea ce privește cererea sa de acces la dosarul judiciar în cauza dintre X & Y, pe de o parte, și An Bord Pleanala, pe de altă parte.

- 20 În răspunsul din 26 iulie 2017, reclamanta din acțiunea principală a arătat că dorea să invoce motivele prezentate în acțiunea sa și pe cele expuse de An Taisce în prima cauză.
- 21 Prin decizia din 31 iulie 2017, comisarul pentru informații despre mediu a respins această cale de atac. El a apreciat că Serviciul Instanțelor deținea dosarele solicitate în cadrul exercitării unor competențe judiciare, în numele autorității judiciare. Acesta a considerat de asemenea că, atunci când acționează în exercitarea unor astfel de competențe, Serviciul Instanțelor nu este o „autoritate publică” în sensul articolului 3 alineatul (1) din normele naționale irlandeze.
- 22 Reclamanta din litigiul principal a atacat această decizie la High Court (Înalta Curte), susținând în esență că derogarea în favoarea organelor sau a instituțiilor „care acționează în baza capacităților lor judiciare”, prevăzută la articolul 2 punctul 2 din Directiva 2003/4 și transpusă la articolul 3 alineatul (2) din normele naționale irlandeze, nu acoperă dosarele cauzelor finalizate.
- 23 Având îndoieli cu privire la interpretarea articolului 2 punctul 2 din Directiva 2003/4, High Court (Înalta Curte) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Controlul accesului la dosarele judiciare aferente unor proceduri în care s-a pronunțat o hotărâre definitivă, în care termenul pentru introducerea unei căi de atac a expirat și în care nicio cale de atac sau o nouă solicitare nu este pendinte, dar în care este posibilă formularea de cereri suplimentare în împrejurări speciale, constituie o exercitare a «capacităților judiciare» în sensul articolului 2 punctul 2 din Directiva 2003/4 [...]?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 24 Prin intermediul întrebării adresate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 punctul 2 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2003/4 trebuie interpretat în sensul că posibilitatea oferită statelor membre de această dispoziție de a nu considera drept „autorități publice”, în sensul directivei menționate, „organismele sau instituțiile atunci când acestea acționează în baza capacităților lor judiciare” nu poate fi exercitată decât în măsura în care este vorba despre informațiile cuprinse în dosarele procedurilor jurisdicționale în curs, cu excluderea procedurilor finalizate.
- 25 În această privință, trebuie arătat că este necesar, înainte de toate, să se stabilească dacă instanțele și persoanele fizice sau juridice aflate sub controlul lor constituie „autorități publice”, în sensul articolului 2 punctul 2 din Directiva 2003/4, și, prin urmare, intră în domeniul de aplicare al acestei directive.
- 26 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, prin aderarea la Convenția de la Aarhus, Uniunea Europeană s-a angajat să asigure, în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, un acces de principiu la informațiile despre mediu deținute de autoritățile publice (Hotărârea din 14 februarie 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, EU:C:2012:71, punctul 30 și jurisprudența citată).
- 27 Prin adoptarea Directivei 2003/4, legiuitorul Uniunii a intenționat să asigure compatibilitatea dreptului Uniunii cu această convenție în vederea încheierii sale de către Comunitatea Europeană, instituind un regim general care urmărește să asigure oricărei persoane fizice sau juridice dintr-un stat membru un drept de acces la informațiile despre mediu deținute de autoritățile publice sau în numele acestora,

fără ca persoanele în cauză să aibă obligația de a declara interesul pe care îl au în acest sens (Hotărârea din 14 februarie 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, EU:C:2012:71, punctul 31 și jurisprudența citată).

- 28 Mai trebuie subliniat că dreptul de acces garantat de Directiva 2003/4 nu se aplică decât în măsura în care informațiile solicitate intră sub incidența dispozițiilor referitoare la accesul publicului prevăzute de această directivă, ceea ce presupune în special că ele constituie „informații despre mediu” în sensul articolului 2 punctul 1 din directiva menționată, aspecte pe care trebuie să le verifice instanța de trimitere în ceea ce privește litigiul principal (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 februarie 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, EU:C:2012:71, punctul 32).
- 29 Pe de altă parte, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, rezultă în același timp din cerințele aplicării uniforme a dreptului Uniunii, precum și ale principiului egalității că termenii unei dispoziții de drept al Uniunii care nu face nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul de aplicare ale acesteia trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând seama de contextul dispoziției respective și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză [a se vedea în special Hotărârea din 20 ianuarie 2021, Land Baden-Württemberg (Comunicări interne), C-619/19, EU:C:2021:35, punctul 34].
- 30 Odată făcute aceste observații introductive, este necesar să se arate că, potrivit definiției de la articolul 2 punctul 2 primul paragraf literele (a) și (b) din Directiva 2003/4, sunt „autorități publice”, supuse, ca atare, obligației de a permite publicului accesul la informațiile despre mediu pe care le dețin, organele și instituțiile care țin de „guvern sau [de] altă administrație publică, inclusiv organisme publice consultative, de la nivel național, regional sau local”, precum și persoanele fizice sau juridice care, în conformitate cu legislația internă, îndeplinesc „funcții în administrația publică [a se citi «funcții administrative publice»] [...], inclusiv îndatoriri, activități sau servicii specifice legate de mediu”. În temeiul articolului 2 punctul 2 primul paragraf litera (c) din directiva menționată, sunt deopotrivă „autorități publice” persoanele fizice sau juridice „cu responsabilități sau funcții publice sau care furnizează servicii publice legate de mediu și care se află sub controlul unui organism sau al unei persoane care intră sub incidența literei (a) sau (b)”.
- 31 La rândul său, articolul 2 punctul 2 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2003/4 are ca obiect să permită statelor membre printre altele să stabilească normele de natură să asigure buna desfășurare a procedurilor jurisdicționale, oferindu-le posibilitatea de a exclude din domeniul de aplicare al acestei directive organisme sau instituții care corespund definiției noțiunii de „autoritate publică” care figurează la articolul 2 punctul 2 primul paragraf din directiva menționată atunci când acționează „în baza capacităților lor judiciare”.
- 32 În sfârșit, articolul 2 punctul 2 al doilea paragraf a doua teză din Directiva 2003/4 prevede că statele membre pot exclude aceste organisme sau instituții din sfera definiției „autorităților publice” care figurează la primul paragraf al acestui articol 2 punctul 2 dacă, la data adoptării directivei menționate, dispozițiile lor constituționale nu prevedeau o procedură de recurs în sensul articolului 6 din directiva menționată. Cu toate acestea, articolul 2 punctul 2 al doilea paragraf a doua teză din Directiva 2003/4, destinat să reglementeze cazul special al anumitor autorități naționale ale căror decizii nu puteau face obiectul unei căi de atac conforme cu cerințele acestei directive la data adoptării sale, nu are nici ca obiect, nici ca efect limitarea posibilității statelor membre de a exclude din domeniul de aplicare al directivei menționate organismele sau instituțiile care acționează în exercitarea unor competențe legislative sau judiciare, care este prevăzută, de altfel, fără nicio restricție de Convenția de la Aarhus însăși (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 februarie 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, EU:C:2012:71, punctele 45-48).
- 33 Din articolul 2 punctul 2 din Directiva 2003/4, privit în ansamblu, rezultă că posibilitatea oferită statelor membre de a exclude din noțiunea de „autoritate publică” organele sau instituțiile „care acționează în baza capacităților lor judiciare”, prevăzută la articolul 2 punctul 2 al doilea paragraf

prima teză din această directivă, care trebuie să facă obiectul unei interpretări funcționale (a se vedea prin analogie Hotărârea din 14 februarie 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, EU:C:2012:71, punctul 49), nu poate privi decât organele sau instituțiile care corespund definiției instituționale a noțiunii de „autoritate publică” date la articolul 2 punctul 2 primul paragraf din directiva menționată. Respectarea acestei definiții constituie astfel o condiție prealabilă indispensabilă pentru utilizarea posibilității de derogare prevăzute la articolul 2 punctul 2 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2003/4.

- 34 Or, rezultă atât din însăși Convenția de la Aarhus, cât și din Directiva 2003/4, al cărei obiect constă în transpunerea acestei convenții în dreptul Uniunii, că, atunci când s-au referit la „autoritățile publice”, autorii acestora au intenționat să desemneze nu autoritățile judiciare, mai exact instanțele, ci, astfel cum a statuat deja Curtea, doar autoritățile administrative, având în vedere că, în cadrul statelor, ele sunt cele care, în exercițiul funcțiunii, ajung să dețină informații despre mediu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 februarie 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, EU:C:2012:71, punctul 40).
- 35 Astfel, instanțele nu fac, în mod evident, parte din guvern și nici din alte autorități publice menționate la articolul 2 punctul 2 primul paragraf litera (a) din Directiva 2003/4. Acestea nu pot fi asimilate nici persoanelor fizice sau juridice care exercită „funcții în administrația publică [a se citi «funcții administrative publice»] [...] inclusiv îndatoriri, activități sau servicii specifice legate de mediu” menționate la articolul 2 punctul 2 primul paragraf litera (b) din această directivă, care desemnează organele sau instituțiile care, deși nu fac parte din guvern sau din alte autorități publice vizate de această primă dispoziție, exercită funcții care țin de puterea executivă sau contribuie la exercitarea acesteia din urmă și care au o legătură cu mediul. În ceea ce privește articolul 2 punctul 2 primul paragraf litera (c) din directiva menționată, acesta nu privește decât persoanele sau organismele care acționează sub controlul unuia dintre organele sau al uneia dintre instituțiile menționate la articolul 2 punctul 2 primul paragraf literele (a) și (b) din aceasta și care au responsabilități sau funcții publice în raport cu mediul, astfel încât nu poate include nici instanțele, nici, *a fortiori*, persoanele fizice sau juridice aflate sub controlul lor.
- 36 Această interpretare este confirmată de obiectivul urmărit de legiuitorul Uniunii la adoptarea Directivei 2003/4, interpretată în lumina Convenției de la Aarhus. Astfel, după cum reiese din considerentul (1) și din articolul 1 din directiva menționată, aceasta urmărește să favorizeze un acces sporit al publicului la informațiile despre mediu și o participare mai eficientă a publicului la luarea deciziilor în această materie, în scopul de a adopta decizii mai bune și de a le aplica mai eficient, precum și, în definitiv, de a contribui la îmbunătățirea mediului.
- 37 Astfel, deși punerea în aplicare a acestui obiectiv presupune ca autoritățile administrative să acorde publicului acces la informațiile despre mediu aflate în posesia lor, pentru a raporta deciziile pe care le adoptă în această materie și pentru a asocia cetățenii la adoptarea lor, situația este diferită în ceea ce privește memoriile și celelalte înscrisuri depuse la dosarele procedurilor jurisdicționale în materie de mediu, legiuitorul Uniunii neintenționând să favorizeze informarea publicului în materie judiciară și participarea acestuia la luarea deciziilor în materia respectivă.
- 38 Astfel, prin adoptarea Directivei 2003/4, legiuitorul Uniunii a ținut seama de diversitatea normelor existente în statele membre în ceea ce privește accesul cetățenilor la informațiile cuprinse în dosarele judiciare, după cum rezultă din articolul 2 punctul 2 al doilea paragraf prima teză și, respectiv, din articolul 4 alineatul (2) litera (c) din această directivă, care dau statelor membre posibilitatea, pe de o parte, de a exclude din domeniul de aplicare al directivei menționate organele sau instituțiile care corespund definiției noțiunii de „autoritate publică” care, precum anumite autorități administrative independente, ar putea fi chemate în mod punctual să acționeze în exercitarea unor competențe judiciare fără să aibă ele însele caracter de instanțe (a se vedea prin analogie, în ceea ce privește un minister chemat să acționeze în exercitarea unor competențe legislative fără a face parte el însuși din puterea legislativă, Hotărârea din 14 februarie 2012, Flachglas Torgau, C-204/09, EU:C:2012:71, punctul 49) și, pe de altă parte, posibilitatea de a deroga de la principiul accesului cetățenilor la

informațiile despre mediu deținute de „autoritățile publice” atunci când divulgarea acestor informații ar putea compromite „cursul justiției, dreptul oricărei persoane de a avea un proces corect sau dreptul unei autorități publice de a efectua o anchetă de natură penală sau disciplinară”.

- 39 În ceea ce privește articolul 6 din Directiva 2003/4, acesta privește numai accesul la justiție al cetățenilor care doresc să își exercite drepturile pe care li le conferă dispozițiile acesteia din urmă, garantându-le în special posibilitatea de a contesta deciziile de refuz al accesului la informațiile despre mediu care le-ar putea fi opuse.
- 40 Rezultă din cele ce precedă că, în lipsa unei mențiuni exprese în acest sens în Directiva 2003/4, instanțele și persoanele fizice sau juridice aflate sub controlul lor nu sunt „autorități publice” în sensul articolului 2 punctul 2 primul paragraf din această directivă. Ele nu intră, așadar, în domeniul de aplicare al directivei menționate și, prin urmare, nu sunt supuse obligației prevăzute de aceasta din urmă de a acorda acces publicului la informațiile despre mediu aflate în posesia acestora. În aceste condiții, revine exclusiv statelor membre sarcina de a prevedea, dacă este cazul, un drept de acces public la informațiile cuprinse în dosarele judiciare și de a defini modalitățile de exercitare a acestuia.
- 41 În consecință, contrar celor susținute în fața Curții, nu este necesar nici să se ridice problema dacă controlul accesului la dosarele judiciare ține de exercitarea capacităților judiciare, în sensul articolului 2 punctul 2 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2003/4, nici să se stabilească o distincție după cum dosarele care conțin informațiile solicitate sunt aferente unor proceduri în curs sau finalizate sau se referă la proceduri care pot fi redeschise.
- 42 În această din urmă privință, soluția reținută de Curte în Hotărârea din 14 februarie 2012, Flachglas Torgau (C-204/09, EU:C:2012:71, punctele 54-58), nu poate conduce, prin analogie, la o concluzie diferită din moment ce, în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, era în discuție accesul la informații deținute de o „autoritate publică” în sensul articolului 2 punctul 2 primul paragraf din Directiva 2003/4. Nu aceasta este situația nici în ceea ce privește soluția reținută în Hotărârea din 21 septembrie 2010, Suedia și alții/API și Comisia (C-514/07 P, C-528/07 P, C-532/07 P, EU:C:2010:541), precum și în Hotărârea din 18 iulie 2017, Comisia/Breyer (C-213/15 P, EU:C:2017:563), care priveau accesul public la documentele aferente unor proceduri în fața instanțelor Uniunii, un astfel de acces fiind reglementat de dispoziții ale dreptului Uniunii al căror conținut diferă în mod substanțial de cele a căror interpretare este în discuție în prezenta procedură.
- 43 În speță, din decizia de trimitere reiese că litigiul principal privește cererea de acces a unei organizații nonguvernamentale, Friends of the Irish Environment, la informațiile despre mediu care ar fi cuprinse în dosarul judiciar aferent unei proceduri finalizate, respectivul dosar fiind deținut, la data acestei cereri, de Serviciul Instanțelor. Potrivit observațiilor pe care le-a depus în fața Curții, organismul menționat este însărcinat cu stocarea, cu arhivarea și cu gestionarea dosarelor judiciare, în numele și sub controlul instanței în cauză. Prin urmare, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica, ținând seama de precizările aduse la punctele 30-40 din prezenta hotărâre, dacă respectivul organism trebuie considerat o „autoritate publică”, în sensul articolului 2 punctul 2 primul paragraf din Directiva 2003/4, caz în care accesul la informațiile despre mediu conținute în dosarele aflate în posesia sa ar intra în domeniul de aplicare al acestei directive, sau dacă, din cauza faptului că are legături strânse cu instanțele irlandeze, sub controlul cărora acesta este plasat, este necesar să se considere că el reprezintă, precum respectivele instanțe, o autoritate judiciară, ceea ce, dimpotrivă, ar face ca acesta să nu intre în sfera de aplicare a directivei menționate.
- 44 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 2 punctul 2 din Directiva 2003/4 trebuie interpretat în sensul că nu reglementează accesul la informațiile despre mediu conținute în dosarele judiciare, din moment ce nici instanțele, nici organele sau instituțiile aflate sub controlul lor și care au astfel legături strânse cu acestea din urmă nu constituie „autorități publice” în sensul dispoziției menționate și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare al acestei directive.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 45 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 2 punctul 2 din Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului trebuie interpretat în sensul că nu reglementează accesul la informațiile despre mediu conținute în dosarele judiciare, din moment ce nici instanțele, nici organele sau instituțiile aflate sub controlul lor și care au astfel legături strânse cu acestea din urmă nu constituie „autorități publice” în sensul dispoziției menționate și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare al acestei directive.

Semnături